

Handläggare
Patricia Hamberg
Telefon: 0850815024

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2021-02-04

Motion om en stärkt beredskap som ger trygghet

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 2020/1074

Förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

Detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en remiss gällande motion om arbetsätt och skyddsutrustning för att ha ökad beredskap inför pandemin. I motionen framhålls fem åtgärder för att öka beredskapen inom staden. Förvaltningen är generellt positiv till åtgärder som kan leda till ökad kunskap och beredskap, i form av bland annat försörjning av skyddsutrustning, möjlighet till snabb kompetensutveckling för medarbetare samt fortsatt utveckling av kriskommunikation.

Bakgrund

En motion från Karin Wanngård (S) har inkommit gällande arbetssätt och skyddsutrustning för att ha ökad beredskap inför pandemin. Remissen har sänts till bland andra Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Vårdförbundet Stockholm, Civilförsvarsförbundet samt stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista, Skärholmen och Södermalm. Remissen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2021-03-30.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet 2021-01-28.

Ärendet

Karin Wanngård (S) beskriver i motionen att pandemin och dess påverkan i Stockholm visat vilka styrkor och utmaningar som finns inom verksamheterna. I motionen framförs att det finns risk för att Stockholm drabbas av ytterligare vågor av pandemin varför kommunfullmäktige bör fortsätta vidta åtgärder för att säkerställa att staden ha så bra beredskap som möjligt i form av exempelvis skyddsutrustning, omvärldskunskap och att smittspridning alltid uppmärksammas och tas på allvar. Motionen avslutas med följande förslag på åtgärder;

1. Stadens beredskap ska stärkas avseende tillgång till viktigt materiel. Exempelvis när det gäller skyddsutrustning till vård och omsorg ska staden säkerställa egen lagerhållning om minst tre månaders behov. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder analysera inom vilka övriga områden det är nödvändigt med egen lagerhållning av materiel. Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige återkommande redovisa status för beredskapen och en beredskapsplan.
2. Stadens beredskap ska stärkas genom en förbättrad egen rådighet och kompetens. För att kunna möta driftsstörningar i verksamhet förorsakat av yttre faktorer behöver stadens egen förmåga stärkas. Staden bör såväl gällande välfärdsverksamhet som avseende teknisk verksamhet säkerställa att staden i egen regi har en tillräcklig beredskap för att klara medborgarnas legitima behov av en fungerande stad. Kommunstyrelsen bör därför ges i uppdrag att definiera det kompetensbehov och därmed ökad rådighet som staden har i den egna verksamheten för att kunna säkerställa en god beredskap.
3. Stadens beredskap ska stärkas genom en långsiktig plan för att rusta nödvändig samhällsinfrastruktur. Det finns ett eftersatt

underhåll av kommunala fastigheter. Sett till beredskap i händelser av kris är det uppenbart att exempelvis underhållsskulden för skyddsrum och brandstationer är det mest akuta problemet för staden men även avseende investeringar i övriga fastigheter kan det uppstå problem, sett till klimatpåverkan. Kommunstyrelsen bör därför återkomma till kommunfullmäktige med en plan som påskyndar exempelvis upprustningen av skyddsrum och brandstationer samt bidrar till skydd mot klimatrelaterade problem genom exempelvis ökad fjärrkyla till äldreboenden och höjt skydd för översvämningar. När verksamhet behöver omlokaliseras med kort varsel till följd av exempelvis brand eller smittspridning ska staden ha beredskap för detta.

4. Stadens beredskap ska stärkas genom en ökad förmåga att möta desinformation och ryktesspridning i händelse av kris. Stadens lokala verksamheter har på många sätt visat sig vara viktiga budbärare för att få ut korrekt information. Staden behöver fortsätta utveckla förutsättningarna för kriskommunikation genom denna kanal. Parallellt med detta behöver staden öka samverkan med andra aktörer inom civilsamhälle, näringsliv och myndigheter för att säkra informationsflöden. Ett exempel som kommunstyrelsen bör pröva i närtid är etablerande av frivilliga resursgrupper.

Stadens beredskap ska stärkas genom ett samhälle med minskade klyftor. Ekonomiska och sociala klyftor skapar grogrund för konflikter. Fattigdom och trångboddhet skapar sämre förmåga för att individuellt möta hot och kriser. Det syns tydligt i smittspridning och dödsfall under pandemin. Det offentliga oförmåga att se och möta detta innan det var för sent blev uppenbart våren 2020. Därför, för att öka Stockholms beredskap, behöver klyftorna minskas. Kommunstyrelsen behöver därför återuppta arbetet från sociala hållbarhetskommissionen för minskade klyftor och föreslå åtgärder i enlighet med denna. Några snabba initiativ som bör tas är att inte sälja upp hyresrätter med låg hyra samt att säkerställa att staden i egen och upphandlad regi erbjuder fasta tjänster för de som jobbar i välfärden.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med motionen om vikten av tillgång till skyddsutrustning, och förvaltningen har därför sedan pandemins utbrott kontinuerligt genomfört inventeringar i samtliga verksamheter för att ha en aktuell bild av tillgången.

Stadsövergripande uppföljning och avstämning sker också genom rapportering till stadsledningskontoret och i möten med berörda fackförvaltningar. Förvaltningen anser att samarbetet med stadens

centrala materialförsörjningsfunktion har fungerat mycket bra. Under pandemin har det funnits ett stort behov av skyddsutrustning, såväl nationellt som internationellt. Så har även fallet varit för förvaltningen, vars behov initialt översteg de leveranser som fanns att tillgå. För att säkerställa tillgången till skyddsutrustning har förvaltningen därför under en övergångsperiod initierat en egen produktion av skyddsmaterial under pandemin i samråd med Vårdhygien Stockholm, som även godkänt kvaliteten i produktionen. En uthållig tillgång till skyddsutrustning är väsentligt och förvaltningen ser därför ett fortsatt behov av löpande inventeringar och god tillgång hos interna och externa leverantörer.

Förvaltningen instämmer också med motionen gällande vikten av att säkerställa kompetens och rådighet för att ha en hög beredskap. Pandemin har dock visat att kompetens är sårbart, oavsett om den finns i egen regi eller hos entreprenörer, när sjukfrånvaron har varit hög. För att säkerställa en rådighet och beredskap för framtida kriser är stadens grundläggande processer för risk- och sårbarhetsanalyser väsentliga. En framtida kris kan drabba samhället på andra sätt än pandemin och beredskapsarbetet behöver därför bedrivas brett.

Förvaltningen ser ett behov av att kommunikationsformer för krisinformation fortsätter att utvecklas, för att exempelvis motverka desinformation samt snabbt förmedla ökad kunskap.

Utöver rädsla finns andra faktorer som kan leda till desinformation, som exempelvis låga kunskaper i svenska, som försvårar möjligheten att ta till sig aktuell information och ändrade rekommendationer. I staden finns flera utsatta områden där riktade informationsinsatser behöver göras. Inom stadsdelsområdet finns etablerad samverkan med såväl lokala föreningar som näringsliv, som inneburit att förvaltningen fått information om behov hos riskgrupper på Skarpnäcksfältet. Som exempel har förvaltningen samarbetat med lokala livsmedelsaffärer för att säkerställa att personer i riskgrupper kunnat göra inköp för att undvika smitta samt utvecklat bildmaterial för att närmare beskriva innehållet i rekommendationer för personer med låga kunskaper i svenska.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för äldreomsorg

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Vad gäller motionens förslag om beredskap i händelser så är förvaltningen positiv till insatser som kan bidra till att ytterligare stärka beredskapen. Förvaltningen har, med fokus på förvaltningens verksamheter, en beredskap och kunskap om händelser som förvaltningen kan komma att bli involverad i. Förvaltningen har

exempelvis fungerande rutiner för hantering av lokalfrågor kopplade till brand och/eller omlokalisering.

I motionen framgår att det behöver vidtas åtgärder för att säkerställa att kohortvård i avskildhet ska kunna erbjudas vid behov. Förvaltningen har arbetat med kortvård i avskildhet sedan pandemins utbrott, genom bland annat scenarioplanering, avskiljning av personer samt genom att följa direktiv från Region Stockholm. Förvaltningen känner till att det funnits utmaningar inom staden med att tillhandahålla kohortvård i avskildhet, även om detta inte varit fallet inom förvaltningens verksamhet. Vård i avskildhet är ett arbetssätt som tillämpas för att förhindra spridning av olika typer av smittor. Till skillnad från andra smittor har medarbetare dock behövt använda en högre nivå av skyddsutrustning än vad man inom äldreomsorgen är van vid, vilket initialt varit svårt för medarbetare att anpassa sig till. Pandemin har medfört att grundnivån gällande skyddsutrustning har höjts, och förvaltningen ser ett behov av att även i förlängningen utveckla befintliga hygienombud gällande detta, som utifrån erfarenhet och vana kan bistå medarbetare att anpassa sig och förankra nya arbetssätt.

En utmaning som uppmärksammats inom förvaltningen har varit begränsningsåtgärder vid kohortvård för personer med demenssjukdom. Begränsningsåtgärder innebär en påfrestning för såväl brukare som medarbetare, och medför inte sällan en form av så kallad ”etisk stress”, en oro gällande åtgärden i förhållande till den nationella värdegrunden. Under pandemin har förvaltningen sett och ser ett fortsatt behov av att stärka medarbetarna i arbetssätt som rör värdegrund och etik.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande lämnas som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Karin Bülow
Avdelningschef

Bilagor

1. Motion om stärkt beredskap som ger trygghet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2021-01-11